

Jännevammat

Lääkärikirja Duodecim

8.3.2022

Yleislääketieteen erikoislääkäri Osmo Saarela

Jännevamma voi syntyä avovammana viilto- tai ruhjehaavaan, joka ulottuu jänteeseen asti. Erityisen lähellä ihoa jänteet ovat käden alueella ja jalkapöydällä. Ilman haavaa syntyvät jännevammat ovat seurausta äkillisestä jänteen venytyksestä tai kiristyksestä esimerkiksi ponnistuksen yhteydessä. Näin vammautuvassa jänteessä on usein jo ennestään rappeutumaa tai sairauden, kuten reuman tai kihdin tuomaa heikentymää, mutta aivan tervekin jänne voi rikkoutua, jos repäisy on riittävän voimakas.

Mikäli jänne on avovammassa kokonaan katkennut, todetaan vastaava liikkeen vajoaus: esimerkiksi sormen ojentajajänteen katketessa sormi ei ojennu suoraksi. Jänne voi vetäytyä jännetuppeen, eikä sitä ole haavassa näkyvissä. Osittaisessa jänteen katkeamisessa toiminta voi olla tallella ja vaurioitunut jänne on näkyvissä. Avovammana syntyneet jännevammat tulee aina hoitaa välittömästi leikkauksella. Samoin leikkaushoitoa vaatii yleensä jänteen repäisyvamma, jossa jänne irtaantuu luukiinnityskohdastaan.

Ponnistuksen tai muun äkillisen venytyksen seurauksena syntyvistä jännevammoista tavallisimmat ovat [akillesjänteen vamma](#), olkanivelen kiertäjäkalvosimen tai sormen ojentajajänteen vamma (ks. [Yläraajan vammat](#)) sekä hauislihaksen pitkän jänteen repeämä. Viimeksi mainittu syntyy äkillisessä nostoliikkeessä yleensä jo ennestään haurastuneeseen jänteeseen. Sen paremmin jänteen katkeamiseen kuin sen jälkitilaan ei useinkaan liity kovaa kipua, vaan hauislihas vetäytyy osittain palloksi. Lihaksen toiminta kyynärvarren koukistajana ei kuitenkaan huomattavasti heikkene, koska lihaksen lyhyen päään säilyminen ehyenä pitää lihaksen edelleen toimintakunnossa. Niinpä tätä vammaa ei yleensä ole tarpeen korjata leikkauksella kuin poikkeustapauksissa.

Jänteeseen kohdistuvan voiman luonteesta ja energiasta riippuen vamma voi syntyä miltei mihin tahansa jänteeseen. Siksi on syytä hakeutua ammattilaisen arvioon aina, jos jänteeseen suuntautuneen voimakkaan repäisyn jälkeen seuraa raajassa toiminnallinen vajoaus.

Artikkelin tunnus: dlk00270 (015.005)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim